Cursus Jesaja

(9) Jesaja 30:27–34:17

Driebergen, 9 mei 2017

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:27–34:17

Jesaja 30:27–34:17

Gods oordeel over Assur, het valse verbond met Egypte, het Messiaanse rijk, Israël uitgered, Edom geoordeeld

Onderverdeeld:

I. Jes 30:27 – 32:20 (1e les)

II. Jes 33 + 34 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Indeling

Israëls zonden > verdrukkingen > Messiaanse rijk

[vorige keer: (delen I-IV) 28:1–30:26]

(deel V) 30:27–32:8 > Messiaanse rijk: 32:1-8

(deel VI) 32:9–20 > Messiaanse rijk: 32:15-20

(deel VII) 33:1-24 > Messiaanse rijk: 33:20-24

[voorheen had ik delen VI & VII samengevoegd]

(deel VIII) 34+35 > Messiaanse rijk: 35:1-10

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel V: *Jesaja 30:27-29*

Vs27 ‘naam’ = macht & heerlijkheid (Rasji); ‘van verre’ = uit de hemel (Ibn Ezra) > komt over Assur

Vs28 metaforen: ‘stroom’, ‘zeef’, ‘bit’: ramp over Assur

‘Bit dat doet dwalen’: hen afbrengt van hun plan (Kimchi)

Vs29 feestvreugde bij Juda net als met Pesach, wanneer Israël zingt ter herdenking van de bevrijding uit Egypte (Rasji, Kimchi)

‘Fluit’: feestprocessie naar de tempelberg (Rasji)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:30-32

Vs30 metaforen voor Gods oordeel over Assur: donder (?), bliksem (?), vuur, slagregen, vloed, hagel

'Wederkomsttaal'!! vgl. vs27 & 31:4v > mondt uit in het Messiaanse rijk (32:1-8)

Vs31 vgl. 10:5 Assur de roede in Gods hand, zo hier (HSV, Rasji, Kimchi); anderen (NBG, Ibn Ezra, Kimchi): God slaat Assur met de roede…

Vs32 … te midden van grote feestvreugde

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 30:33

Vs33 *Tofeth* (2Kn 23:10; Jr 7:31) = dal van ben-Hinnom (> Gr. *gehenna* = hel); hier meer algemeen: verbrandingsplaats voor Assur

'Ook voor de koning': (a) *mèlech* = Moloch (Hd 7:43)

(b) 'ter ere van koning Hizkia'

(c) 'ter ere van de Koning' = de Here God

(d) de koning van Assur (vermoord: 37:38)

(e) de eindtijdelijke koning: Gog (Ez 38)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 31:1-4a

31:1 ***5e 'Wee'*** (eerder: 28:1; 29:1,15; 30:1)

Weer over het verbond met Egypte (28:15; 29:15; 36:6)

Vs1 valse wijsheid > vs2 'ook God is wijs' (ironisch!)

Hij staat op tegen (a) Juda & (b) Egypte

Vs3 Egyptes mensen/paarden < > God/Geest

'helper' = Egypte, 'geholpene' = Juda

Vs4a God als een leeuw voor zijn volk (vgl. Op 5:5!) (laat zich niet tegenhouden door een hele menigte 'herders')

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 31:4b-7

31:4b,5 God ‘daalt neer’ op Sion! vgl. Hd 1:11; Zc 14:5!

‘diens heuvel’ = de tempelberg? vgl. Ml 3:1

Dus heenwijzing naar wederkomst (toekomst), maar ook naar de exodus (verleden): ‘Hij zal [de stad] “voorbij-gaan” (*p-s-ch*, Ex 12:13 > *Pesach*) en bevrijden’

Egypte > Assur > eindtijd > Messiaanse rijk (32:1-8)

Vs6v oproep tot bekering > afgoden (waarop Israël zo lang gesteund had) verwerpen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 31:8v

Vs8 Assurs val ‘bovenmenselijk’ (vgl. vs3): God zelf (maar ook: *goddelijke* natuur van de Messias)

Vs9 ‘zijn rots’ = de koning van Assur (Abarbanel)

‘de banier’: die God a.h.w. zal oprichten (Kimchi)

Of (Kimchi): ‘hij [Assur] zal van schrik langs zijn rots [= zijn schuilplaats] trekken en zijn vorsten [officieren] vluchten in paniek weg van hun banier’

‘Vuur/oven’ in Sion: vgl. 29:1; 30:33

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 32:1-3

Vs1-8 het Messiaanse rijk

Vs1 koning = (a) Hizkia (Ibn Ezra, Kimchi, Abarbanel), (b) de Messias (rabbi's aangehaald door Abarbanel)

Vgl. eerder (a) 9:5v; (b) 11:1-10; (c) 24:23–26:21; (d) 27; (e) 28:5v; (f) 29:5-8; (g) 29:17-24; (h) 30:18-26

'Vorsten': rechters, beambten van de koning (Kimchi)

Vs2 *isj*, 'man' = *die* man (de koning) of 'ieder van hen' = zegen (beschutting, schuilplaats, waterbron, schaduw)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 32:3-8

Vs3 schijnzienden zien, schijnhorenden horen (*of:* zij die *kunnen* zien/horen, zullen het ook doen)

Vs4 onbezonnenen krijgen inzicht/bedachtzaamheid, stamelaars gaan goede taal uitslaan

Vs5a,6 de *dwaas* (= afvallige, onderdrukker) > *wijs*

Vs5b,7v de *bedrieger* (= afperser, onderdrukker) > *edel-moedig* (vrijgevig)

Is dit allemaal vervuld onder Hizkia!?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 32:9-13

Deel VI 32:9–20

Vs9 zorgeloze vrouwen & meisjes gewaarschuwd (vgl. 3:16–4:1; eerder in Samaria: Am 4:1-3)

Vs10 ‘na jaar & nog wat dagen’ (lett. ‘dagen bij een jaar’) = tijdens (ontbrekende) oogst van volgend jaar (vs10b)

Vs11v ga nu alvast in de rouw vanwege naderende ramp!

Vs13 de inval van Sanherib – maar óók die van Nebukad-nezar > de Romeinen > Gog >> Messiaanse rijk!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 32:13-15a

Vs13 akkers & huizen verwoest

Vs14 paleis verlaten, Ofel (= ommuurde citadel, Ne 3:27; 2Kr 27:3; Mi 4:8) & wachttoren verwoest

Vs15 het *heilige 'totdat'!!* (…: het oordeel is uitgewoed & het weer tijd wordt voor herstel & nieuwe zegen)

- Js 6:11-13; 26:20; 62:1
- Jr 27:22; Ez 21:27; Hs 5:15; Mi 5:2; *Mt 23:39*

N.B. Er is op aarde *altijd* een 'totdat': bekering > heil

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 32:15b

De uitstorting van de Heilige Geest aan het begin van het Messiaanse rijk!!

- Js 44:3 Geest ‘uitgegoten’ op Israëls nageslacht
- Ez 36:27 en 37:14 ‘mijn Geest in uw binnenste geven’ > herstel van het volk > laatste vijand verslagen (Ez 38v) > Messiaanse rijk (Ez 40-48)
- Joël 2:28-32 (Jl 3 vijanden verslagen > Messiaanse rijk) (N.B. Hd2 slechts een *voorlopige* vervulling!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 32:15c-20

Vs15c het land wordt paradijselijk (29:17)

Vs16 woestijn > *misjpat*, vruchtbare veld > *tsedaqah*

Vs17 werk/effect v.d. gerechtigheid: vrede, rust, veiligheid

Vs18 woonplaats van vrede, veiligheid, rust

Vs19 (lastig!) indien al hagel, dan in het woud, niet in de stad (Ibn Ezra, Kimchi); steden gebouwd in de dalen (want geen bescherming meer nodig)

Vs20 Arcadisch beeld…

Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel VII: *Jesaja 33:1-6*

33:1 *tot Assur:* **6e 'Wee'!** dit keer tegen de vijand gericht: Sanherib, 'verwoester' & 'verrader' (21:2), binnenkort zelf verwoest & verraden

Vs2v *tot JHWH:* gebed: 'ons vertrouwen is op U'; 'daverend geluid': van de Engel des Heren (Kimchi)

Vs4 *tot Assur:* diens buit 'opgegeten' door anderen

Vs5v *tot Juda:* zegen na de overwinning: recht, vastheid, heil, wijsheid & kennis, vreze van JHWH (= *zijn* schat)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:7-12

Vs7-9 de ramp van de inval beschreven: droefheid bij de ‘herauten’ (NBG) & ‘vredeboden’ (gezanten naar Assur), wegen uit angst verlaten

Vs8 vgl. 2Kn 18:14-17 Assur schond het verdrag

Vs9 heel de natuur weent als het ware mee

Vs10-12 *Gods antwoord* op het gebed van vs2v: God grijpt in (‘u’ = Assur, ‘uw adem’ = uw lastering tegen God, ‘volken’ = Assur & bondgenoten)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:13-15

Vs13 ‘ver weg’: de volkenwereld; ‘dichtbij’: Israël

Vs14-16 de morele uitwerking van de uitredding: de zondaars bang: wie kan bij *zo’n* God (verterend vuur! Dt 4:24; 9:3; Hb 12:29) wonen?

‘Eeuwige vuurgloed’: vgl. de vurige oven in Dn 3:27

Vs15 de ware *tsaddiq:* vgl. 58:5-7

‘Wie van ons kan wonen op Gods berg (d.i. in Gods heilige tegenwoordigheid)?’: vgl. Ps 15:2-5; 24:3-5

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:15v

Vs15 sociale gerechtigheid: recht wandelen & spreken, geen vals gewin, geen steekpenningen, weigeren naar boze plannen te luisteren & het kwade te zien (vgl. Jb 31:1; Ps 119:37)

Contrast: vloek (Zc 5:3v) over dief, valse eedzweerder

Vgl. reeds de contrasten in Lv 26 en in Dt 28v

Vs16 op grote hoogte gesteld en gezegend! (vgl. de heilige berg in Ps 15:1; 24:3)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:17a

Vs17-24 ‘uw’ = enk.: de ware *tsaddiq*

Vs17 Koning =

- Hizkia (Kimchi; contrast met 37:1)
- de Messias (Abarbanel); vgl. Ps 45:3
- de Here in het hiernamaals (Rasji)
- de Here in het Messiaanse rijk: vgl. Zf 3:15; Zc 14:9,16 (Messias de God-mens!)

‘Schoonheid’: vgl. 6:5; contrast met 52:14; 53:2!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:17b-19

Vs17b ‘wijd uitgestrekt land’: waarschijnlijk het Messiaanse grondgebied; vgl. Gn 15:18 (van Nijl tot Eufraat?); 2Kr 9:26 (Salomo type van de Messias)

Vs18 het tribuut afwegen & de (belegerings)torens tellen zal voorbij zijn; slechts herinnering & opluchting zullen overblijven

Vs19 de Assyriërs (onbeschaamde ‘vreemdsprekers’) zullen uit het oog verdwenen zijn (vgl. 1Ko 13:8…)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:20v

Vs20-24 niet simpelweg de toestand in Juda na Sanherib, maar opnieuw *het Messiaanse rijk!* (eigenlijk al vanaf vs17) (Hizkia type van de Messias)

Vs20 Jeruzalem opnieuw stad (‘tent’) van de *mo‘adim* (‘hoogtijden’) & voor altijd veilig & vast

Vs21a dáár (in Jeruzalem) zal JHWH zijn met zijn macht, heerlijkheid, majesteit

Vs21b vele wateren, maar géén oorlogsschepen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 33:22-24

Vs22 JHWH: (a) Rechter, (b) Wetgever, (c) Koning, (d) Verlosser: hart van het Messiaanse rijk

Vs23 duister: sluit aan bij vs21 [??]: geen vijand moet het wagen Israëls stromen op te varen > anders buit

Vs24a typisch Messiaans! vgl. Jesjoea's bediening; zie ook 29:18; 35:5 (Mt 11:5!); Ps 103:3; Jk 5:14-16

Vs24b vergeving van zonden > een volk van *tsaddiqim* (45:25; 60:21; vgl. Rm 11:26v!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Deel VIII: *Jesaja 34:1-3*

Js 34 Gods oordeel over Edom > Js 35 het Messiaanse rijk

34:1-4 algemene boodschap aan *alle* volken óver het oordeel dat Hij voltrekt over *alle* volken: vergaderd & verslagen (Jl 3:2; Op 16:14-16; 19:19)

Staat 'Edom' (vs5) hier daarom voor de wereldmacht die de rabbi's identificeerden als het Romeinse Rijk!?

De aloude strijd tussen Jakob en Esau! (Gn 25–36; vgl. 32:24-32 strijd met Esau's engelvorst!?)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 34:4v

Vs4a ‘heer des hemels’:

- hemellichamen (vgl. Op 6:13; 8:12; 12:4)
- ‘hemelse’ volksengelen? (Rasji; vgl. 24:21; Dt 4:19; 29:26! ‘toebedeeld’ aan de volken)

Vs4b vgl. Op 6:12-14

Vs5 Gods zwaard *in de hemel* ‘dronken’ geworden van het bloed van al de volksengelen (Rasji; 51:9v; Ex 12:12; Nm 33:4!): ‘Edom’ onder Gods banvloek (vgl. Jericho)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 34:6-10

Vs6v oordeel over ‘Edom’ vergeleken met een maaltijd vol geslacht vee (vgl. Zf 1:7)

Bozra: hoofdstad van Edom (Ibn Ezra) óf Bozra in Moab (Jr 48:24) als bondgenoot van Edom (Rasji)

Vs8 Góds wraak: een jaar (!) van vergelding in Sions rechtsgeding met ‘Edom’ (vgl. 61:2)

Vs9v Edom veranderd in een brandende asfaltput (vgl. Gn 19:24; Op 14:11; 19:3)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 34:11-15

Vs11 woestenij; vgl. 13:21v; Op 18:2

Vs11b *tohoe wabohoe* (Gn 1:2): a.h.w. terugkeer tot de oorspronkelijke chaostoestand

Contrast met Israël: hof van Eden! (51:3; Gn 2:8)

Vs12 geen Edomitisch vorst zal nog weer het oude koninkrijk Edom kunnen uitroepen

Vs13-15 wilde dieren: contrast met de dierenvrede in Israël: 11:6-8; 65:25

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 34:14

Vs14 *sa'ir:* satyr, bokachtige velddemon (13:21) (ook de duivel vaak met bokkenpoten & -oren afgebeeld!); verband met Azazel!? (Lv 16:8) leider van de *se'irim*? (in Islam een uit de hemel geworpen *dzjinn*)

lilit: NBG: 'nachtspook' = NBV: Lilith: in Talmoed & Kabbalah naam v.d. 1e vrouw van Adam (vóór Eva), tot vrouwelijke demon gedegenereerd: godin v.h. kwaad (Babylonische mythologie: *lilitoe*); populair bij feministen, want Lilith wilde zich niet seksueel onderwerpen…

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 34:16

Vs16 ‘boek van JHWH’: = 30:8? of hele rol van Jesaja? of zelfs álle profetische geschriften (Kimchi)?

God heeft alle wezens van vs13-15 voorzegd! Zoek in het Boek én in Edom zelf: geen één ontbreekt!

Rasji (oude traditie): Boek = Gn vanwege 7:8v: geen enkel dier ontbrak in de ark!

‘*Mijn* [= Gods] mond’: mond van de profeet is die van God (Ibn Ezra): 2Kr 36:21v; Lk 1:70; Hd 1:16; 3:18,21; 4:25

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017

Jesaja 34:17

Vs17 God bedeelde ieder dier zijn eigen plaats toe in het verwoeste Edom

Algemeen principe: God bepaalde in de geschiedenis ieders woonplaats: Nm 26:55v; Dt 32:8; Jz 18:4-6; Am 9:7; Hd 17:26 – hier zelfs van de dieren!

Contrast met 35:1! Licht < > donker, hemel < > hel, leven < > dood, liefde < > haat, God < > Satan (vgl. Ko 1:13)

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2017